

PROGRAMA
X SEMINARI
PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
PER A ESTUDIANTS DE GRAU EN INFERMERIA
2019-2020

Coordinadora: Rosalia Santesmases Masana

1. INTRODUCCIÓ

Actualment a la nostra societat existeix una gran preocupació per les condicions de treball i els riscos per a la salut associats a l'activitat laboral i/o professional, ja que per una banda, aquests riscos són una de les causes de la disminució de la productivitat i pèrdua de jornades de treball i, d'altra, per l'augment de la sinistralitat i les malalties professionals.

En l'àmbit sanitari són molts els grups professionals que estan sotmesos a diferents riscos i lesions. Les lesions per punxura i als accidents amb risc biològic són una de les principals causes d'alguns problemes de salut entre els professionals sanitaris i els estudiants de ciències de la salut. Entre aquests problemes segons Rodríguez (2000) i Ortiz (2003) cal destacar algunes malalties infeccioses com la Hepatitis B, i la Hepatitis C i HIV.

Les lesions per punxura afecten amb major freqüència al personal d'infermeria i els tècnics de laboratori sent aquest un tema de una gran rellevància social, ja que si bé no es coneix amb exactitud la seva incidència, segons EPINETAC (2000) s'estima que anualment es produeixen entre 600.000 y 800.000 lesions per aquestes causes. També, segons Roy i Robillard (1995) i Osborn (1999) es coneix que al voltant de la meitat d'aquest tipus de lesió ni es comuniquen ni queden registrades.

Els estudiants d'infermeria per poder graduar-se tenen com a requisit complimentar un alt percentatge de crèdits de tipus pràctic en forma de pràctiques clíniques, que es desenvolupen en diversos entorns laborals del sistema sanitari. Això implica que els estudiants durant la seva permanència en els centres entren en contacte amb pacients i elements i per tant al igual que els professionals es veuen sotmesos a diferents riscos, amb l'afegit que donada la seva manca d'expertesa i d'habilitats per estar en període d'entrenament i formació, han de ser considerats com a grup de especial risc.

A banda dels riscos biològics, els estudiants poden estar exposats també a riscos produïts per agents de tipus físic, com les radiacions ionitzants i no; agents de tipus químic, com medicaments i productes de desinfecció i neteja; a lesions múscul esquelètiques per alguns requeriments del treball; i finalment a riscos associats a possibles situacions conflictives amb els usuaris dels centres sanitaris.

Incrementar la formació en prevenció de riscos, per una banda, contribuiria a augmentar la seguretat dels propis estudiants, ja que quan millor formats estiguin en les tasques que han de dur a terme, en els mitjans que han de fer servir i en els riscos que comporta el seu maneig durant les pràctiques, seran persones menys exposades i millor preparades per fer-los front i evitar els riscos relacionats amb les activitats que han de dur a terme durant les pràctiques, així com en la seva posterior activitat com treballadors de la sanitat.

2. PROPÒSIT

Incloure la Prevenció de Riscos Laborals com a formació transversal amb caràcter modular en els estudis universitaris de grau d'infermeria, garantint amb això que els estudiants rebin la formació bàsica en Prevenció de Riscos Laborals abans d'iniciar les pràctiques clíniques en els diferents àmbits assistencials; i incorporar l'esperit preventiu en totes les fases i activitats del seu treball, garantint el desenvolupament del mateix amb les màximes condicions de seguretat i salut.

D'altra banda, acreditar als estudiants en finalitzar el grau amb el nivell Bàsic de Prevenció de Riscos Laborals, segons el establert en el RD 39/97 per tal de que puguin exercir les funcions d'aquest nivell de prevenció.

3. OBJECTIU GENERAL

El objectiu del seminari és dotar de les eines bàsiques als futurs professionals de la Infermeria perquè desenvolupin les seves activitats amb les màximes garanties de seguretat i salut. Amb això es pretén que els estudiants integrin l'activitat preventiva en les diverses tasques que realitzin i promoure els comportaments segurs, és a dir, incorporar l'esperit preventiu en totes i cadascuna de les activitats que com a futurs professionals hagin de dur a terme.

4. OBJECTIUS EDUCATIUS

Al finalitzar el seminari els estudiants de grau seran capaços de:

- Fer front amb les màximes garanties de seguretat a les tasques i procediments propis d'infermeria.
- Realitzar identificacions de riscos de nivell bàsic.

5. ORGANITZACIÓ

El seminari consta de 35 hores de les que quinze són presencials i vint de treball pràctic i cerca bibliogràfica (on-line). S'organitza en quatre unitats que inclouen tots els coneixements necessaris complementaris a la formació curricular per acomplir amb els requisits del nivell de formació bàsic de prevenció.

UNITAT I: CONCEPTES BÀSICS. DEFINICIONS I NORMATIVES. ORGANITZACIÓ DE LA PREVENCIÓ A L'EMPRESA

En aquesta unitat es justifica la importància i necessitat de la prevenció en la professió infermera i s'analitzen els conceptes clau, les normatives bàsiques i el context.

UNITAT II: SEGURETAT

S'analitzen les condicions bàsiques de seguretat i salut del lloc de treball, els requisits de seguretat i els plans d'emergències. Inclou les disposicions mínimes referides a senyalització, instal·lacions, condicions ambientals, etc.

UNITAT III: HIGIENE

Es tracten els temes relacionats amb la higiene industrial que contempla els factors de risc d'origen físic, químic i biològic en el context sanitari.

UNITAT IV: ERGONOMIA I PSICOSOCIOLOGIA

Inclou els riscos psicosocials, com l'estrès laboral, carregues de treball i els ergonòmics, com la manipulació manual de pacients.

6. TÈCNIQUES DOCENTS

Les estratègies d'aprenentatge i les metodologies que se'n deriven, han estat dissenyades per a estimular l'adquisició de coneixements de forma activa i participativa.

- Classes expositives, amb discussió en grup
- Treball individual
- Treballs de grups reduïts
- Projecció de vídeos
- Pagina web de suport

7. AVALUACIÓ

L'avaluació es realitzarà mitjançant la valoració de l'assistència i participació a classe i els treballs de grup. Per donar per superat el seminari els estudiants hauran d'assistir com a mínim al 80% de les hores planificades. La qualificació final serà apte o no apte. L'acreditació de la formació es farà en haver finalitzat els estudis de grau en infermeria.

8. PROFESSOR

Adriano Muñoz Martínez

9. DESENVOLUPAMENT DEL PROGRAMA

UNITAT I

Continguts:

- Introducció a la Prevenció de Riscos Laborals. Definicions.
- Marc normatiu. Drets i deures. Organització de la prevenció .
- Accident de treball i Malalties professionals. Definicions.
- Factors de risc. Higiene, Seguretat i Ergonomia.

UNITAT II

Continguts:

- Seguretat en el treball. Definicions prèvies. Condicions de treball. Condicions ambientals. Senyalització.
- Equips de treball. Pla d'emergències.
- Equips de protecció individual i col·lectiva.

UNITAT III

Continguts:

- Higiene industrial. Risc biològic. Definicions .
- Higiene industrial. Risc químic. Definicions . Risc químic a l'hospital
- Higiene industrial. Risc físic. Definicions. Risc físic a l'hospital.

UNITAT IV

Continguts:

- Ergonomia i Psicosociologia. Definicions.
- Risc ergonòmic a l'hospital. Factors de risc psicosocial
- Risc dels estudiants durant les practiques clíniques. Precaucions

10. BIBLIOGRAFIA

Llei 31/95, de Prevenció de riscos laborals

RD 39/97, reglament del serveis de prevenció.

Guies tècniques del Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el treball.

Notes pràctiques de prevenció (NTP) del institut Nacional de Seguretat i Higiene en el treball.